

կազատէ, պատրաստ շոր ունենալով կամաւոր զինւոր է դարձել :

— Ո՞վ է արդեօք յիշում այն զինւորին, որ հազիւ հազ երկամուղու գնացքին հասաւ . . .

Սա էր իմ առաջին հարցը ինձ պատահող մարդին: Սա պահապանն էր, ոյր ինձ իսկոյն կայարանի զանձապահի մօտ տարաւ: Մի և նոյն հարցը առաջարկեցի նորան ևս և հաստատ պատասխան ստացայ: Նորա ուշադրութիւնը դարձած էր առանձնապէս այդ մարդի վերայ, որովհետեւ մեքենայի գնալուց առաջ վերջին վայրկեանին նշանաւոր գումար ներկայացնելով, մնացորդ էր պահանջում:

— Տոմսակը դէպի ո՞ր կողմ գնալու առաւ, — հարցրի ես:

— Բրիստօլ գնալու — պատասխանեց նա:

— Այն մարդը մարդասպան է և նորան հարկաւոր է բռնել, ասացի ես: Շուտով Բաթ հեռագրեցէք, Հեռագիրը աւելի շուտ կերթայ քան թէ երկամուղին, և նորան կարող են բռնել:

Ահա այս կերպով զարհուրելի դործը վերջացած էր: Մարդասպանին Բաթում բռնեցին, և խուզարկութենից յետոյ նորա մօտ գտան, բացի ծախսած գումարից 100 ֆունտ ստերլինգ, Ամեն կողմից ապացոյցները ակներև էին: Խեղճ միստէր Իրվինի զին գտան անտառում: Ճանապարհը ես ինքս ցոյց տուի: Յետոյ լճի ափը գնացի թիմեռնիկների ցանցիկը գտնելու: Գաւազանի մի ծայրը ջրից դուրս էր ցցվել, իսկ միւս ծայրը երկամէ օղակով լինելով ջրի մէջ էր ընկղմած:

Վկաների պակասութիւն չկար: Իմ նորա դէմ վկայութիւնը անվիճելի էր: Շատ փորձեր եղան իմ ասածս հերքելու և ապացուցանելու, որ իբրև թէ ես կարող էի սխալվել, և թէ անկարելի է որ հեռագրիտակով այնքան հեռուից այդքան մանրամասնաբար դիտէի: Շատ ապակէգործներ կանչվեցան և շատ փորձեր արին: Ապացոյցներից ակներև եղաւ, որ ես կարող էի ամենայն բան տեսնել, ինչ որ իմ ցուցմունքով յայտնած էի: Եւ թէպէտ սորանից շատ վէճեր դուրս եկան և շատ լրագիրներ իւրեանց ձոյներ բարձրացրին ապացուցանելով որ մի անգործ և դատարկաշրջիկ մարդի համար կարելի չէ մի անձն զո՞հ բերել, որը պարապութենից սկսումէ հեռագրիտակով զանազան կողմեր նայել: Սակայն դատաւորները ամբաստանված Աւիլիամ Մաէսօնին դատապարտեցին կախաղան հանելու:

Ընթերցողներին հաճելի կլինի ի հարկէ իմանալ, որ Խեղճ այրի կինը որը անմեղաբար այս զարհուրելի եղեռնագործութեան պատճառն էր եղած ստացաւ իւր 100 ֆունտ ստերլինգը թէպէտ ոչ Զէմս Իրվինի ձեռից:

(Թարգմ.)

Ճէմ. Գ. Դաս. աշ. Մ. Գ.

ԲԱԳՐԵՒԱՆԴՅԻ ՀԱՅԻ ՎԻՇՏ:

Ամեն օր նոր ցաւ, վիշտեր դառնագին

Տիրումեն Հայի սրտի խորքերին.

Յաճախ և անդուլթ հարուած տեղացաւ:

Դեռ կոտորվելուց Հայն չսպառեցաւ:

Մի՞թէ օտարն ինձ գուլթ կունենայ:

Երբ իմ եղբայրըս մնումէ անդգայ:

Հալածվումեմ՝ ես իմ բընիկ երկրից:

Թափվումէ անխնայ արիւնքս կուրծքից:

Չախորդ դէպքերի ձեռից տարադէմ՝

Օտար երկիրներ անյոյս շրջումեմ:

Իմ տուն, զաւակներս զո՛հ եղան մահին:

Ո՞վ կողորմի արդեօք խեղճ Հային:

Եթէ մարդիկն են դէպ ինձ անարդար:

Գոնէ երկիրքը ինձ չզայրանար:

Սոված և մաշված այս և այն դոնում՝

Ուտելու հացի փըշրանք եմ պըտում:

Երբ Հայը Հային հարուած դառնազին

Տալիս է անխնայ, չէ նայում խըղճին:

Երբ անտեղեակ է և կեղծաւորին:

Մեղադիր կլինիս սոսկ լեռնականի՛ն:

Ճանաչիր կանխաւ ճիշտ բուն աղբիւրը:

Հետազօտիր լաւ քո բոլոր տունը:

Տես թէ Հային ի՛նչ ձըգեց անգունղը. —

Ի՞նչի շենք տեսնում մեր թերութիւնը:

Բաւ է, ով Հայեր, բաւ է այս չափը:

Ուխտեք նորոգել մեր թշուառ կեանքը:

Անըզգայութիւն և վատթարութիւն

Արմատից կխլէ անտէր Հայի տուն:

Չար կամք, չար լեզու հաննք մեր սրտից:

Միանա՛ք, եղբայր, յետոյ երկնքից

Միութեան Հայրը կդառնայ առ մեզ:

Ստայ մահի տեղ կեանքի ասպարէզ:

Ճէ՛մ. Դ. ԴԱՄԱՆ. աշ. Ն. Պ.

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ.

Այս անգամ «Արարատի» ընթերցողները փետրվարի և մարտի տետրաւը միացած պիտի ստանան: Բացի ուշացած ժամանակը շահելուց, սա մեզ միջոց տուաւ յօդուածներն աւելի հարստացնելու, որոնց ընտրութեան մասին, կյուսանք ընթերցողները գո՛հ պիտի լինին:

Փետրվար ամսի 19-ին Ն. Վ. Մ. Ալէքսանյը Բի. քսանհինգամեակը: